

Pensioenactualiteiten

Bijpraatsessie bij

Rietmeesters

Mr. Wim P.M. Thijssen

17 maart 2022

Programma

- Wet toekomst pensioenen (consultatievoorstel)
  - Wet pensioenverdeling bij scheiding 2022
  - Eigendomsontneming
    - ✓ “verboden” alimentatie en ficties bij alimentatie
    - ✓ Lenen voor externe onderbrenging rechten ex-partner op pensioen in eigen beheer
-

Wet toekomst pensioenen

Wet toekomst pensioenen

- Type pensioenovereenkomsten
  - Partnerpensioen
  - Transitieplan
  - Implementatieplan
  - Compensatie
  - Invaren
  - overgangsrecht
-

Wet toekomst pensioenen – Type pensioenovereenkomsten

Pensioen- en spaarfondsenwet (tot 2007):

- Contractvrijheid
- Levensjaren, eindloon, middelloon, beschikbare premie, vast bedrag per dienstjaar, streefregelingen of hybride regelingen

Pensioenwet (vanaf 2007):

- Gesloten systeem van pensioenovereenkomsten
- Uitkeringsovereenkomsten
- Kapitaalovereenkomsten
- Premieovereenkomsten (zuiver; garantiekapitaal; gegarandeerd pensioen)

Wet toekomst pensioenen – type pensioenovereenkomst

Solidaire pensioenovereenkomst

- Premieovereenkomst; leeftijdsonafhankelijke premie; verbod op doorsneepremie
- Opbouw in de vorm van een persoonlijk pensioenvermogen
- Collectief beleggingsbeleid
- Geen individuele beleggingsvrijheid
- Geïntegreerde opbouw- en uitkeringsfase
- Rekenen met prudent projectierendement voor bepalen verwacht pensioen
- Toedeling risico en rendement naar risicodraagkracht; risicohouding collectief bepaald
- Solidariteitsreserve verplicht
- Variabele uitkering
- Geen shoprecht

Wet toekomst pensioenen – type pensioenovereenkomst

Flexibele premieovereenkomst

- Premieovereenkomst; leeftijdsonafhankelijke premie; verbod op doorsneepremie
- Opbouw in de vorm van een persoonlijk pensioenvermogen
- Individueel belegd; life cycle; collectieve uitkeringsfase toegestaan
- Individuele keuze voor beleggingsprofiel toegestaan
- Gescheiden opbouw- en uitkeringsfase
- Rekenen met prudent projectierendement voor bepalen verwacht pensioen
- Toedeling risico en rendement volgens life cycle; uitkering gegarandeerd of voortgezette deling in beleggingsrisico en langlevensrisico in uitkeringsfase
- Solidariteitsreserve optioneel voor bedrijfstakpensioenfondsen en beroepspensioenfondsen
- Keuze voor vaste op variabele uitkering
- Beperkt shoprecht

Wet toekomst pensioenen – partnerpensioen

Tijdens deelneming:

- Partnerpensioen op risicobasis
- Diensttijdafhankelijk

Voortzetting risicopartnerpensioen:

- Tijdens WW
- 3 maanden na einde dienstverband indien geen aansluitend dienstverband wordt aangegaan

Bij overlijden op of na de pensioendatum:

- Opbouwbasis

Type partner(relatie)

- Geen onderscheid naar type partnerrelatie
- Beperkt tot één partner, bij meerdere partners telt de partner met de oudste verbintenis

Wet toekomst pensioenen – transitieplan

Kernpunten rond het transitieplan:

- De werkgever dient het op te stellen en uiterlijk 1 januari 2025 aan de pensioenuitvoerder te zenden
- Pensioenovereenkomst die uiterlijk vanaf 2027 gaat gelden vastleggen
- Keuzes, overwegingen, berekeningen
- Invaarbeslissing
- Motivering omtrent evenwichtigheid transitie
- Compensatie
- Indien compensatie door toekenning extra pensioenaanspraken: financieringsplan, bron van de financiering
- Indien van toepassing de initiële vulling van de solidariteitsreserve

Wet toekomst pensioenen – Implementatieplan

Kernpunten rond het implementatieplan:

- De pensioenuitvoerder dient het op te stellen en uiterlijk 1 juli 2025 aan DNB te zenden (let op: DNB gaat alle implementatieplannen beoordelen)
  - Technische uitvoerbaarheid pensioenovereenkomst
  - Kosten voor uitvoering pensioenovereenkomst
  - Risico analyse en maatregelen voor risicobeheersing
  - Invaarbeoordeling
  - Wijze van uitvoering conform toepasselijke regelgeving (expliciet: gelijke behandelingswetgeving)
  - communicatieplan
-

Wet toekomst pensioenen – compensatie

Kernpunten compensatie:

- Compensatie voor “ouderen” in verband met overgang op leeftijdsonafhankelijke premie (gevolg: degressieve pensioenopbouw)
- Indien compensatie wordt geboden in de vorm van extra pensioenopbouw:
  - Per leeftijdscohort dezelfde compensatie
  - Desgewenst of verplicht (?) ook voor nieuw in dienst treden werknemers
  - Tijdsevenredige opbouw over transitieperiode (ingangsdatum nieuwe pensioenovereenkomst tot uiterlijk 2036)
  - Gefinancierd op moment onvoorwaardelijke toekenning

Wet toekomst pensioenen – invaren

Standaard invaarpad pensioenfondsen:

- Invaren (door middel van collectieve waardeoverdracht) is de default
- Slechts dan niet invaren, indien dit “onevenredig ongunstig” zou uitpakken
- Eisen besluit om niet in te varen: evenwichtig, weging van alle relevante belangen, afweging in transitieplan
- Pensioenfonds mag uitvoering invaren slechts weigeren bij strijd met wettelijke voorschriften, de effecten tot “onevenwichtig nadeel” leiden of de collectieve waardeoverdracht niet uitvoerbaar is binnen de grenzen van een beheerste en integere bedrijfsvoering
- Advies verantwoordingsorgaan, goedkeuring belanghebbendenorgaan (géén individueel bezwaarrecht)

Invaren bij verzekeraars:

- Toegestaan
- Ligt niet voor de hand omdat verzekeraars rechten dienen te garanderen

Wet toekomst pensioenen – overgangsrecht

- Overgangsrecht progressieve premie voor op 31 december 2022 bestaande:
  - ✓ premieovereenkomst met leeftijdsafhankelijke staffel
  - ✓ Uitkeringsovereenkomst met een met de leeftijd oplopend premiepercentage bij verzekeraar
- Deze mag tot einde deelneming worden gehandhaafd, mits:
  - ✓ Deelneming aangevangen voordat een aangepaste pensioenovereenkomst ging gelden, uiterlijk tot 31 december 2026
  - ✓ De uiterlijk vanaf 2027 gewijzigde pensioenovereenkomst niet van het type “solidaire premieovereenkomst” is

Wet toekomst pensioenen – conclusies

De Wet toekomst pensioenen vergt grote inspanning van:

- De sociale partners, denk ook aan medezeggenschap
- De pensioeninstellingen
- DNB (toezicht op implementatieplannen)

De Wet toekomst pensioenen:

- Behelst uiterst complexe wetgeving
  - Impliceert grote juridische risico's op de punten van gelijke behandeling (met name leeftijdsonderscheid) en het invaren als default (eigendomsrecht en beperkte medezeggenschap) en de houdbaarheid van de “grote” verplichtstelling
-

Wet pensioenverdeling bij scheiding 2022

Wet pensioenverdeling bij scheiding 2022 - aanloop

- De aanloop
- Bijzonder partnerpensioen (9 februari 1973, 1 augustus 1987, 1 januari 1998, 1 januari 2008)
- Van 27 november 1981 tot 1 mei 1995 pensioenverrekening (waardeverrekening OP en PP indien pensioenen in een gemeenschap vallen als onderdeel verdeling)
- Van 1 mei 1995 tot 1 juli 2022 (?) pensioenverevening
- Vanaf 1 juli 2022 (?) pensioenverdeling

Note: omdat vorderingen vrijwel niet aan verjaring en rechtsverwerking onderhevig zijn, pensioenverrekening tot 2055 en pensioenverevening tot 2082

Wet pensioenverdeling bij scheiding 2022 – reikwijdte

Scheiding (conform WVPS)

- Echtscheiding
- Scheiding van tafel en bed
- Beëindiging geregistreerd partnerschap (anders dan door overlijden, vermissing of omzetting in huwelijk)

Ouderdomspensioen (conform WVPS)

- Ook herberekend diensttijdafhankelijk
arbeidsongeschiktheidspensioen uitgekeerd vanaf de AOW-datum

Wet pensioenverdeling bij scheiding 2022 – reikwijdte

- Pensioenverdeling voor pensioen ondergebracht bij Nederlands uitvoeringsorgaan (“Nederlandse pensioenregeling”) onafhankelijk van toepasselijk huwelijksvermogensrecht (conform WVPS)
- Indien Nederlands huwelijksvermogensrecht van toepassing geen pensioenverdeling maar verevening volgens de WPS-2022 voor in het buitenland ondergebracht pensioen (“buitenlandse pensioenregeling”)

Note: aan een buitenlands uitvoeringsorgaan kan geen conversie worden opgelegd

Wet pensioenverdeling bij scheiding 2022 – conversie hoofdregel

- Standaard = conversie 50% tijdens relatie opgebouwd ouderdomspensioen + 50% tijdens relatie opgebouwd partnerpensioen
- Automatisch, tenzij binnen 6 maanden na scheiding door beide partners een gewaarmerkt afschrift of uittreksel van de overeenkomst waarin afwijkende afspraken zijn vastgelegd aan het uitvoeringsorgaan wordt verstrekt (verlenging met 6 maanden mogelijk)
- Verdelingsgerechtigde kan eenzijdig binnen 6 maanden na scheiding verzoeken het bijzonder partnerpensioen te handhaven
- Bij svteb uitsluitend conversie van ouderdomspensioen mits svteb wordt gemeld
- Bij ontbreken koppeling met BRP automatische conversie binnen 6 maanden nadat het uitvoeringsorgaan met de scheiding bekend is, tenzij afwijking is overeengekomen (zie hiervoor de formele vereisten)

Wet pensioenverdeling bij scheiding 2022 – verevening nevenregel

Geen automatische conversie maar verevening:

- Scheiding in buitenland die niet binnen 6 maanden na scheiding is opgenomen in de BRP – vordering op ex-partner
- Ten aanzien van een herberekend arbeidsongeschiktheidspensioen vanaf AOW-datum – vordering op uitvoeringsorgaan – geen verevening indien binnen 6 maanden na de scheiding gewaarmerkt afschrift of uittreksel van overeenkomst waarbij verevening is uitgesloten bij uitvoeringsorgaan wordt ingediend
- Buitenlandse pensioenen – vordering op ex-partner
- Svteb die niet aan het uitvoeringsorgaan wordt gemeld – vordering op ex-partner

Wet pensioenverdeling bij scheiding 2022 – afwijkingen

- Uitsluiten van pensioenverdeling (let op: uitsluiten van pensioenverevening volgens de WVPS en pensioenverrekening niet noodzakelijk; maar een declaratoire bepaling in die zin beschermt tegen beroep op dwaling)
  - Verdeling over andere periode dan de periode van de relatie
  - Andere verdeling dan 50%
  - Verdelingsgerechtigde bevoordeeld: indien het uitvoeringsorgaan misbruik aannemelijk acht kan het weigeren de afspraak uit te voeren
-

Wet pensioenverdeling bij scheiding 2022 – DGA

- Regeling voor bijzonder partnerpensioen aangepast
  - Beperkt tot 50% van het tijdens de relatie opgebouwde partnerpensioen
  - Voor het overige wordt de Wet pensioenverdeling bij scheiding 2022 van toepassing
-

Wet pensioenverdeling bij scheiding 2022 – overgangsrecht

- WVPS vanaf inwerkingtreding WPS-2022 niet meer van toepassing
  - Onmiddellijke werking (datum inschrijving scheiding bepalend)
  - Uitvoeringsorgaan mag een gering bijzonder partnerpensioen verworven vóór inwerkingtreding van de WPS-2022 converteren in ouderdomspensioen indien de gewezen partner daarmee instemt
  - Aan artikel 1:94, lid 2, aanhef en onder b BW wordt de WPS-2022 toegevoegd
-

Besluit pensioenverdeling bij scheiding 2022 – rekenregels

- Hoofdregel: de waarde van het pensioen op datum scheiding -/- de waarde op datum aanvang relatie is bepalend (rekening houden met toeslagen en kortingen)
- Nevenregel: verhoudingsgewijze verdeelmethode; pensioen op datum scheiding $\times$ (huwelijksjaren/deelnemingsjaren tot datum scheiding)
- Rekenregels bij conversie:
  - ✓ Sekseneutrale actuariële factoren
  - ✓ Ervaringssterfte specifiek voor het uitvoeringsorgaan
  - ✓ Werkelijk leeftijdsverschil tussen mannen en vrouwen
  - ✓ Vaste RTS geldend voor het uitvoeringsorgaan

EIGENDOMSONTNEMING

Eigendomsontneming bij alimentatie

- Doet zich voor als niet bestaand inkomen fictief tot de draagkracht wordt gerekend
- “Verboden” alimentatie (te betalen uit dividend wanneer vanwege de pensioenkleem of ODV-kleem geen dividend mag worden opgenomen)
- Wordt door het verdampen van peb en ODV's als gevolg van de Corona-crisis weer actueel
- In bredere zin indien geen rekening wordt gehouden met bestaande vaste lasten (niet verplicht betaalde pensioenpremie; woonlasten etc.)
- Correctie indien alimentatieplichtige te kwader trouw: hersteltijd

Eigendomsontneming bij externe onderbrenging van de rechten van de (ex-)partner op peb van de DGA

- Indien de BV wordt veroordeeld tot het van derden betrekken van liquiditeit die niet kan worden vrijgemaakt uit de BV zonder de continuïteit van de BV in gevaar te brengen
  - Dit onderdeel van de vaste rechtspraak is niet houdbaar onder 1e Protocol bij het EVRM en art. 17 Handvest EU
-

Processuele mogelijkheden bij eigendomsontneming:

- Staat aansprakelijk stellen op grond van het wijzen van onrechtmatige rechtspraak
  - Verjaring
-

Er is nog veel meer te vertellen...maar hier laat ik het bij voor vandaag

VRAAGEN?
